

Onderwerp:

Datum: 14 december 2021
Portefeuillehouder: M. Sikkes-van den Berg
Team: Beleid Samenleving
Steller: L. Stumpel
+31 203144661
Lisa.Stumpel@diemen.nl

Wat is de voorgeschiedenis en de concrete aanleiding van de informatie?

Per 1 januari 2022 treedt de nieuwe Wet Inburgering in werking. In dit nieuwe stelsel krijgen de gemeenten opnieuw de regie over de inburgering. Het nieuwe inburgeringsstelsel beoogt, samen met andere wetgeving binnen het sociaal domein (en in het bijzonder de Participatiewet), een bijdrage te leveren aan het maatschappelijke doel van inburgering: alle inburgeringsplichtigen doen snel en volwaardig mogelijk mee in de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk

De wet heeft de nodige gevolgen voor de inburgeraars die vanaf 1 januari 2022 een verblijfsvergunning krijgen en zich mogen vestigen in ons land. Zij krijgen ondersteuning van de gemeente bij hun inburgeringstraject, van hen wordt gevraagd waar mogelijk een hoger taalniveau te behalen en direct te beginnen met onderwijs dan wel werk en participatie (via een van drie leerroutes). Zij krijgen een aanbod dat niet vrijblijvend is en worden gedurende het doorlopen van hun traject ondersteund en gevolgd door de gemeente. Ook wordt hen in de eerste fase van hun inburgering een aantal zaken uit handen genomen, zodat er ruimte ontstaat om actief te worden. Zo worden in het eerste half jaar vaste lasten voor hen door de gemeente doorbetaald.

De nieuwe wet heeft niet alleen gevolgen voor de inburgeraar zelf. Er zijn de nodige organisaties die zich op dit moment met delen van de inburgering bezig houden: taalaanbieders, uitvoerders van maatschappelijke begeleiding, welzijnsorganisaties en gemeentelijke inburgeringsconsulenten. De nieuwe wet kan ertoe leiden dat hun werk verandert of door anderen worden uitgevoerd.

Om de nieuwe taken en verantwoordelijkheden goed te laten landen hebben we een beleidskader Wet Inburgering 2022 opgesteld. Daarin beschrijven we wat de nieuwe verantwoordelijkheden worden, het participatietraject, onze visie, en de aanpak en werkwijze van hoe we deze regierol gaan invullen.

Ligt aan de informatie een collegebesluit ten grondslag?

Ja, datum:, 21 december 2021

Samenvatting

Per 1 januari 2022 treedt de nieuwe Wet Inburgering in werking. In dit nieuwe stelsel krijgen de gemeenten opnieuw de regie over de inburgering. Inburgeraars worden hiermee vanaf het eerste moment goed begeleid zodat zij zo snel en goed mogelijk kunnen meedoen in de samenleving, het liefst via een baan. Het 'Beleidskader Wet Inburgering 2022' geeft aan hoe we deze regierol concreet gaan invullen.

In Diemen onderschrijven we het doel en de uitgangspunten van de Wet Inburgering van harte. Wij vinden het van groot belang dat mensen die zich in onze gemeente vestigen, vaak vanuit een onveilige situatie, zich thuis voelen in Diemen. Om onze regierol goed op te pakken en de verantwoordelijkheden goed in te richten hebben we verschillende organisaties, mensen en partijen geconsulteerd. Daaruit volgt het beleidskader Wet Inburgering 2022 (bijgevoegd) en werken we met de volgende visie:

- In Diemen werken we in beleid en uitvoering via korte lijnen en nemen we de klant als uitgangspunt. De nieuwe Wet Inburgering stelt ons in staat om dat ook voor de inburgeraars (nog) beter na te streven.
- Zoveel mogelijk meedoen op de arbeidsmarkt. Daarbij optimaal gebruik maken van de vaardigheden waarover men beschikt.
- Zoveel mogelijk onderdeel zijn van het maatschappelijk leven in Diemen. Door het doen van vrijwilligerswerk en de deelname aan sport, cultuur en wijkactiviteiten.
- Worden gestimuleerd een zo hoog mogelijk taalniveau te behalen. Dat betekent dat we deelname aan de B1 route stimuleren en de Z-route alleen inzetten wanneer heel duidelijk is dat het halen van de taal op B1 of A2 niveau er echt niet in zit. Als zij nog jong zijn een zo stevig mogelijke opleidingsbasis leggen. Dat betekent dat we jongeren stimuleren om zo veel mogelijk deel te nemen aan de onderwijroute.

In de praktijk betekent dat we gaan werken via de volgende aanpak:

De inburgeringsconsulent als toegewezen klantmanager ('dedicated case manager')

De regievoering bij de gemeente betekent veel aandacht voor inburgeraars. Om passend advies en op maat begeleiding te bieden gaan we vraaggericht werken en kennis opbouwen over de doelgroep. Hiervoor werken we met 'toegewijde klantmanager', een consulent die zich volledig richt op deze doelgroep, de 'inburgeringsconsulent'.

Communicatie

De gemeente heeft in de communicatie met inburgeraars een rol op meerdere niveaus. Belangrijkste is dat ze direct betrokken is bij en verantwoordelijk is voor het contact met de inburgeraars.

Regie op informatie

Er komt veel relevante informatie op een inburgeraar af. De gemeente is in belangrijke mate verantwoordelijk voor de informatievoorziening en voor de regie daarop. Door zelf informatiemateriaal te ontwikkelen en aan te bieden, te werken met tolken, met vaste aanspreekpunten voor zowel de inburgeraar als partners houden we regie over de informatie voor inburgeraars en de juistheid daarvan.

Regie op samenwerking

We zijn ons er tegelijkertijd van bewust dat communiceren via gemeentelijke kanalen alleen zeker niet afdoende is en ook niet altijd de meest effectieve manier. Daarom zoeken we verbinding met het bredere netwerk van aanbieders in het sociaal domein. Veel partijen, organisaties, ondernemingen en beleidsterreinen hebben te maken met inburgeraars en communiceren op hun eigen manier met hen. Afstemming, coördinatie en regievoering op de samenwerking met die partners is belangrijk. Onderlinge communicatie tussen partijen, hun rollen binnen het inburgeringsproces en een eenduidige boodschap richting de inburgeraar zijn hier aandachtspunten in. We pakken als gemeente hiervoor ook de regie en werken met duidelijke aanspreekpunten voor externen, houden overzicht en gaan [ver]nieuwe samenwerkingen aan wanneer nodig.

Inburgering begint voor de verhuizing

Anders dan voorheen pakken we de regierol op het inburgeringsproces op vanaf het moment van koppeling in het AZC. Door vroeg contact te maken met onze nieuwe inwoners, hen wegwijs te maken en te motiveren in het traject vóór de verhuizing werken we aan goede doorlopende (leer)lijn.

Integratie & Inclusie

Onze regierol gaat verder dan alleen het begeleiden van het inburgeringsproces. We willen inburgeraars – nieuwe Diemenaren – goed laten landen in Diemen. Met als doel dat de inburgeraar van ons mag verwachten dat, naast duidelijkheid over rechten en plichten bij het inburgeren, we er zijn voor onze inwoners. Als gemeente faciliteren we dit door te werken aan drempelverlagende activiteiten en zoeken contact met informeel netwerk en aanbod. Zo leveren we maatwerk dat past bij de doelgroep.

Op basis van deze aanpak richten we de verschillende onderdelen in het inburgeringsaanbod in. We streven ernaar het beste voor onze inburgeraar te doen, op onze eigen manier.

Participatieproces

1. Voor de implementatie van deze nieuwe wet is een intern team samengesteld waar beleid en uitvoering het beleidskader de implementatie van de nieuwe Wet Inburgering hebben voorbereid.
2. Ook hebben we deelgenomen aan de regionale projectgroep nieuwe Wet Inburgering, georganiseerd door Divosa. Daarnaast is er structureel overleg geweest tussen de DUO gemeenten voor meer verdieping en het identificeren van mogelijkheden om onderdelen gezamenlijk op te pakken
3. In januari 2021 is een netwerkbijeenkomst gehouden met partijen in Diemen die met deze doelgroep te maken hebben. Aan de hand van de thema's: participeren, financiële zelfredzaamheid en maatschappelijke begeleiding is op creatieve wijze input opgehaald
4. In maart 2021 zijn in de transformatiecommissie ideeën en aandachtspunten opgehaald..
5. De stem van de inburgeraar is goed vertegenwoordigd door een uitgebreid klantreistraject. Zeven (oud)inburgeraars zijn tijdens diepte interviews van 1,5 uur bevraagd over hun inburgeringsproces. De uitkomsten van de klantreis zijn belangrijke bouwstenen geweest voor het beleidskader.

In het informatie memo van 11 maart 2021 is aangegeven dat het college heeft gekozen om te werken met beleidsregels in plaats van verordeningen. Zowel het beleidskader en de te ontwikkelen beleidsregels zullen daarom ook door het college worden vastgesteld. Dit past bij wat de wetgever heeft beoogd, namelijk een mate van flexibiliteit zodat met voortschrijdend inzicht aanpassingen gemakkelijk kunnen worden doorgevoerd. De gemeenteraad is in maart 2021 en december via de transformatiecommissie betrokken bij de totstandkoming van het beleidskader en via informatiememo's op de hoogte gesteld.

Financiën

Het Rijk stelt twee types budgetten beschikbaar voor de financiering. De structurele uitvoeringsbudgetten, beschikbaar gesteld via het gemeentefonds en een specifieke uitkering voor Inburgeringsvoorzieningen. Deze budgetten kennen beiden een verdeelsleutel die te maken heeft met de aantallen te verwachten inburgeraars. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt in beschikbaar budget voor asielstatushouders en gezins- en overige migranten. Gezien de keus om voor een deel van de inburgeringsvoorzieningen (de leerroutes) samen te werken en gebruik te maken van het aanbod in Amsterdam kunnen de verantwoordelijkheden worden uitgevoerd binnen de budgetten zoals beschikbaar gesteld door het Rijk.

Ter inzage in iBabs

Bijlage Beleidskader Wet Inburgering 2022

- EINDE -